

Sygn. akt *I ACa 884/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Ewa Staniszevska

Sędziowie: Małgorzata Goldbeck-Malesińska

Bogdan Wysocki /spr./

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2020 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa *D. P., L. P., P. P., H. R. i T. P.*

przeciwko (...) *Sp. z o.o. w P.*

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 27 czerwca 2019 r. sygn. akt I C 393/19

I. zmienia zaskarżony wyrok:

- a) **w punkcie 1, w części rozstrzygającej o odsetkach za opóźnienie od zasądzonej tam kwoty 21.564,37 zł, w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki D. P. odsetki ustawowe za opóźnienie: od kwoty 100 zł za okres od dnia 18 lipca 2018 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 21.464,37 zł za okres od dnia 13 września 2018 r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części roszczenie o odsetki oddala;**
- b) **punkcie 2, w części rozstrzygającej o odsetkach za opóźnienie od zasądzonej tam kwoty 3.319,60 zł, w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda L. P. odsetki ustawowe za opóźnienie: od kwoty 100 zł za okres od dnia 18 lipca 2018 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 3.219,60 zł za okres od dnia 13 września 2018 r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części roszczenie o odsetki oddala;**
- c) **punkcie 3, w części rozstrzygającej o odsetkach za opóźnienie od zasądzonej tam kwoty 3.319,60 zł, w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda P. P. odsetki ustawowe za opóźnienie: od kwoty 100 zł za okres od dnia 18 lipca 2018 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 3.219,60 zł za okres od dnia 13 września 2018 r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części roszczenie o odsetki oddala;**
- d) **punkcie 4, w części rozstrzygającej o odsetkach za opóźnienie od zasądzonej tam kwoty 3.319,60 zł, w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki H. R. odsetki ustawowe za opóźnienie:**

od kwoty 100 zł za okres od dnia 18 lipca 2018 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 3.219,60 zł za okres od dnia 13 września 2018 r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części roszczenie o odsetki oddala;

e) punkcie 5, w części rozstrzygającej o odsetkach za opóźnienie od zasądzonej tam kwoty 3.319,60 zł, w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda T. P. odsetki ustawowe za opóźnienie: od kwoty 100 zł za okres od dnia 18 lipca 2018 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 3.219,60 zł za okres od dnia 13 września 2018 r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części roszczenie o odsetki oddala;

II. w pozostałej części apelację oddala;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Bogdan Wysocki Ewa Staniszevska Małgorzata Goldbeck-Malesińska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 kwietnia 2014 r. **powodowie: D. P., L. P., P. P., H. R. i T. P.** skierowanym do sądu w dniu 17 kwietnia 2014 r. domagali się od **pozwaney (...)** spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na rzecz każdego z powodów kwoty po 4.000 zł tytułem części odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości powodów oraz tytułem zwrotu części nakładów koniecznych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego nieruchomości powodów wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów z osobna zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pismem z dnia 25 lutego 2016 r. złożonym w sądzie w dniu 29 lutego 2016 r. doprecyzowanym pismem z dnia 5 kwietnia 2016 r. powodowie rozszerzyli powództwo o kwotę 27.633 zł wnosząc o zasądzenie od pozwaney: na rzecz powódki D. P. kwoty 29.458,12 zł (20/32 udziału); na rzecz powoda L. P. kwoty 4.418,71 zł (3/32 udziału); na rzecz powoda P. P. kwoty 4.418,71 zł (3/32 udziału); na rzecz powódki H. R. kwoty 4.418,71 zł (3/32 udziału); na rzecz powoda T. P. kwoty 4.418,71 zł (3/32 udziału); tytułem części odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości powodów oraz po 100 zł na rzecz każdego z nich jako części odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów na nieruchomość wraz z odsetkami ustawowymi od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w podwójnej wysokości.

Pismem z dnia 12 kwietnia 2016 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, w tym w części rozszerzonej przez powodów pismami z dnia 25 lutego 2016 r. oraz z dnia 5 kwietnia 2016 r.

Wyrokiem częściowym z dnia 2 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 47.132,96 zł, w tym: na rzecz powódki D. P. kwotę 29.458,12 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 4.000 zł od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, 25.458,12 zł od dnia 25 lutego 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 1); na rzecz powoda L. P. kwotę 4.418,71 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 4.000 zł od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, 418,71 zł od 25 lutego 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 2); na rzecz powoda P. P. kwotę 4.418,71 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 4.000 zł od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, 418,71 zł od 25 lutego 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 3); na rzecz powódki H. R. kwotę 4.418,71 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 4.000 zł od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, 418,71 zł od 25 lutego 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 4); na rzecz powoda T. P. kwotę 4.418,71 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 4.000 zł od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, 418,71 zł od 25 lutego 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 5).

Wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił apelację pozwanego od wyżej opisanego wyroku częściowego.

Pismem z dnia 23 lipca 2018 r. powodowie rozszerzyli powództwo o kwotę 34.342,77 zł wnosząc o zasądzenie od pozwanej: na rzecz powódki D. P. kwoty 21.564,37 zł (20/32 udziału); na rzecz powoda L. P. kwoty 3.319,60 zł (3/32 udziału); na rzecz powoda P. P. kwoty 3.319,60 zł; na rzecz powódki H. R. kwoty 3.319,60 zł; na rzecz powoda T. P. kwoty 3.319,60 zł tytułem odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów na nieruchomości wraz z odsetkami ustawowymi (od dnia 1 stycznia 2016 r. odsetkami za opóźnienie) od dnia 3 marca 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powodowie podnieśli, że zgłosili pozwanemu roszczenie w dniu 27 lutego 2014 r., a termin zapłaty upłynął w dniu 3 marca 2014 r. w związku z powyższym od tego dnia pozwany pozostaje w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia.

Pismem z dnia 21 września 2018 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów solidarnie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że odsetki od dochodzonego roszczenia powinny być liczone najwcześniej od daty wyrokowania.

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. z uwagi na treść pism pełnomocnika powodów z dnia 5 kwietnia 2016 r. oraz z dnia 23 lipca 2018 r. na podstawie art. 17 pkt 4 k.p.c. stwierdził swoją niewłaściwość w sprawie i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Poznaniu jako właściwemu miejscowo i rzeczowo do jej rozpoznania.

Na rozprawie w dniu 5 czerwca 2019 r. pełnomocnik pozwanego ponownie podkreślił, że powodowie do tej pory nie ponieśli żadnych kosztów i nakładów, aby poprawić klimat akustyczny w budynku na nieruchomości. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia odsetek co do kwot wskazanych w rozszerzonym powództwie, albowiem powodowie domagają się odsetek od wezwania do zapłaty od dnia 3 marca 2014 r., a rozszerzenie powództwa nastąpiło pismem z dnia 23 lipca 2018 r. Pełnomocnik pozwanego podniósł zarzut przedawnienia co do odsetek za okres wcześniejszy niż 8 lipca 2018 r. Zdaniem strony pozwanej odsetki winny być liczone od dnia wydania wyroku, ale gdyby Sąd nie przychylił się do tego stanowiska o pierwszym momentem w którym pozwany dowiedział się o szkodzie było otrzymanie opinii.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanej na rzecz powódki D. P. kwotę 21.564,37 zł tytułem odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów niezbędnych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego nieruchomości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100 zł od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia zapłaty, b) od kwoty 21.464,37 zł od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 1); zasądził od pozwanej na rzecz powoda L. P. kwotę 3.319,60 zł tytułem odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów niezbędnych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego nieruchomości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100 zł od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia zapłaty, b) od kwoty 3.219,60 zł od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 2); zasądza od pozwanej na rzecz powoda P. P. kwotę 3.319,60 zł tytułem odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów niezbędnych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego nieruchomości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100 zł od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia zapłaty, b) od kwoty 3.219,60 zł od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 3); zasądził od pozwanej na rzecz powódki H. R. kwotę 3.319,60 zł tytułem odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów niezbędnych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego nieruchomości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100 zł od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia zapłaty, b) od kwoty 3.219,60 zł od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 4); zasądził od pozwanej na rzecz powoda T. P. kwotę 3.319,60 zł tytułem odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów niezbędnych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego nieruchomości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100 zł od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia zapłaty, b) od kwoty 3.219,60 zł od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 5); oddalił powództwa w pozostałej części (pkt 6); kosztami postępowania obciążył pozwaną w całości i z tego tytułu: a) zasądził od pozwanej na rzecz powódki D. P. kwotę 9.004,19 zł; b) zasądził od pozwanej na rzecz powoda L. P. kwotę 1.400 zł; c) zasądził od pozwanej na rzecz powoda P. P. kwotę 1.400 zł; d) zasądził od pozwanej na rzecz powódki H. R.

kwotę 1.400 zł; e) zasądził od pozwanej na rzecz powoda T. P. kwotę 1.400 zł; f) nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sadu Okręgowego w Poznaniu) kwotę 3.100 zł jako zwrot nieuiszczonych opłat od rozszerzonych powództw (pkt 7).

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski.

Lotnisko P. (...) powstało w 1913 roku jako pruskie lotnisko (...) w Ł. pod P.. Przed I wojną światową, a także w czasie jej trwania na lotnisku funkcjonowała szkoła pilotów, obserwatorów i mechaników, poza tym naprawiano samoloty i składano sprzęt lotniczy. W latach 1931 – 1938 nastąpiła rozbudowa cywilnej części lotniska, port stał się drugim po W.–O. lotniskiem w kraju.

W 1987 roku powstało Przedsiębiorstwo Państwowe (...), które przejęło zarządzanie lotniskiem w Ł.. W 1993 roku przystąpiono do budowy nowego terminalu pasażerskiego, uruchomiono pierwsze połączenie zagraniczne do D.. W 1996 roku rozpoczęto rozbudowę i modernizację terminalu (przeprojektowanie całego obiektu, zmiana funkcjonalności pomieszczeń, połączenie hal przylotów i odlotów) oraz podpisano porozumienia w sprawie utworzenia spółki (...), która powstała w dniu 11 lipca 1997 r.

W 2000 roku rozpoczęto prace przy budowie terminalu pasażerskiego, przystąpiono do modernizacji i rozbudowy płyty postojowej samolotów, uruchomiono połączenia do B. i zawarto porozumienia o współpracy z F. A.. W 2001 roku oddano do użytku dwa nowoczesne terminale: pasażerski i cargo oraz nową płytę postojową. W 2002 roku uruchomiono połączenia do W. i F. na M., a w 2003 roku uruchomiono połączenia do K./B., W., M. i L., a także oddano do użytkowania zmodernizowany terminal GA. W 2004 r. uruchomiono połączenia do B. i M.. W latach 2005 – 2007 uruchomiono kolejne połączenia do L. L., L. S., D., L., S., B.-G., B., D., E. M., L. G., E., P.-B., R.-C. i K..

W 2008 roku przystąpiono do rozbudowy terminala pasażerskiego i dostosowano infrastrukturę do obsługi ruchu w strefie S.. W dniu 28 lutego 2011 r. (...) Dyrektor Ochrony Środowiska w P. wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...)”.

W kwietniu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę terminala pasażerskiego, a w czerwcu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę płaszczyzn lotniskowych, a w lipcu rok później kontynuowano rozbudowę terminala pasażerskiego - początek prac przy budowie nowej sortowni bagażu oraz rozbudowie strefy odlotów.

Rozwój lotniska w kolejnych dziesięcioleciach skutkowałam wzrostem liczby pasażerów obsługiwanych przez port lotniczy. W 2000 r. skorzystało z niego 227 847 pasażerów, przy liczbie 13.223 operacji lotniczych. W 2008 r. natomiast z portu skorzystało już 1.274.679 pasażerów, a operacji lotniczych odnotowano w liczbie 23.609. W 2012 r. z portu skorzystało 1.595.221 pasażerów i odbyło się 25.261 operacji lotniczych.

Lotnisko cywilne P. (...) jest własnością pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P..

W dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. (...) w P..

Uchwała utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska P. (...) w P., którego zarządcą jest (...) Sp. z o.o., z siedzibą w P.. Przedmiotowa uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie: (1) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55\text{dB}$, pochodzącego do startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 45\text{dB}$, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów, statków powietrznych; (3) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 50\text{dB}$, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (4) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 40\text{dB}$, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy: (1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izolinii

równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 60$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izol linii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska.

W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W uchwale wskazano, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Wskazano również, że przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej.

Powyższa uchwała weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r.

Powodowie D. P., L. P., P. P., H. R. i T. P. są współwłaścicielami w częściach ułamkowych (D. P. w 5/8 części, L. P. w 3/32 części, P. P. w 3/32 części, H. R. w 3/32 części, T. P. w 3/32 części) nieruchomości gruntowej, składającej się z działki nr (...), położonej w P. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Nieruchomość służy zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych powodów.

Nieruchomość powodów znajduje się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska P. (...) w P., utworzonej przedmiotową uchwałą Sejmiku Województwa (...) nr (...)

W chwili wejścia w życie przedmiotowej uchwały (na dzień 28 lutego 2012 r.) nieruchomość powodów była zabudowana budynkiem mieszkalnym w zabudowie bliźniaczej. Budynek wyposażony był w stolarkę okienną drewnianą z oknami zespolonymi. Ściany zewnętrzne piwnic wykonano z cegły ceramicznej pełnej grubości 1,5c. + tynki. Ściany zewnętrzne parteru i pietra wykonano z pustaków żużlobetonowych grubości 1,5 c. z małą pustką. Wnęki podokienne o 1/2 c. cieńsze. Stropodach wykonany jest jako wentylowany w układzie: płyty kanałowe (lub częściowo K.), ocieplenie, ścianki ażurowe, suprema zbrojona, szlichta, papa.

Uchwała tworząca obszar ograniczonego użytkowania lotniska wywiera wpływ na zachowania uczestników rynku nieruchomości na tym obszarze, uświadamiając im przyczynę jego utworzenia jaką jest ponadnormatywny hałas na tym terenie, a tym samym ograniczenia i niedogodności w wykorzystywaniu nieruchomości zgodnie z przeznaczeniem związane między innymi z hałasem lotniczym, którego wartość przekracza granice hałasu wyrażonego wskaźnikiem równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych. Skutkuje to spadkiem cen uzyskiwanych za nieruchomości położone na obszarze oddziaływania lotniska w stosunku do cen uzyskiwanych za podobne nieruchomości położone poza tym obszarem.

W związku z przewidywanym, znacznym wzrostem hałasu w utworzonej strefie ograniczonego użytkowania lotniska P. (...) należy zapewnić w budynkach odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych rozumianą jako izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej, z uwzględnieniem poziomu hałasu spowodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych i przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu oraz w przypadku wymiany okien istniejących – zachowania ich dotychczasowej izolacyjności cieplnej.

Dla przedmiotowej nieruchomości przyjęto wymagania dotychczasowej normy (...) Dla maksymalnego poziomu hałasu równoważnego w środowisku (60 dB w dzień i 50 dB w nocy) ściany z oknami powinny mieć izolacyjność min. 23 dB, a dla ścian pełnych 33 dB. Dla warunków najgorszej 1/2 godziny nocnej w P-18 przyjęto $L_n = 60,8$ dB. Biorąc pod uwagę położenie przedmiotowej nieruchomości w pobliżu tego punktu dla przedmiotowej nieruchomości przyjęto poziom najgorszej 1/2 godziny w nocy w wysokości ok. $L_n = 61,0$ dB.

W przypadku budynku powodów zastosowano wymagania normy (...) ponieważ te wymagania są nieco większe niż te, które określone zostały wg nowej normy (...) Dokonano więc doboru okien (wraz z odpowiednimi przeliczeniami izolacyjności wypadkowej przegrody), których zwiększona izolacyjność akustyczna zapewni odpowiednią izolacyjność akustyczną wypadkową całej przegrody. Dodatkowo należy zamontować ściennie nawiewniki wentylacyjne z tłumikiem akustycznym, aby zapewnić odpowiednią wymianę powietrza w pomieszczeniach, które obsługiwane są wentylacją grawitacyjną.

W budynku powodów przy ul. (...) w P. wymagana jest wymiana okien na okna o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej (o wskaźniku od 30 do 35 dB) z nawiewnikiem okiennym i z tłumikiem akustycznym, a także bez dodatkowego nawiewnika okiennego i tłumika akustycznego, montaż nawiewników ściennych akustycznych (...) z mufą akustyczną + okap z wkładką akustyczną ($D_{n,e,A2} = 48$ dB), montaż na wylocie kominów wentylacyjnych urządzenia wspomagającego np. turbowent hybrydowy oraz malowanie dwukrotne farbą emulsyjną tynków wewnętrznych i dwukrotne malowanie tynków zewnętrznych.

W związku z powyższym, nakłady na: wymianę okien z nawiewnikiem okiennym i tłumikiem akustycznym w dwóch pokojach na piętrze budynku; wymianę okien w salonie i sypialni bocznej na półpiętrze; wymianę okien z nawiewnikiem okiennym i tłumikiem akustycznym w jadalni na parterze; wymianę okien w pokoiku od strony ulicy na parterze; wymianę okien z nawiewnikiem okiennym i tłumikiem akustycznym w pokoiku na przyziemiu; montaż nawiewników ściennych akustycznych (...) 780 z mufą akustyczną + okapem z wkładką akustyczną ($D_{n,e,A2} = 48$ dB) w ścianach zewnętrznych; malowanie dwukrotne farbą emulsyjną tynków wewnętrznych ścian w wybranych pomieszczeniach; dwukrotne malowanie tynków zewnętrznych ścian zewnętrznych; montaż na wylocie kominów wentylacyjnych urządzenia wspomagającego np. turbowent hybrydowy; celem dostosowania budynku powodów do odpowiedniej izolacyjności akustycznej wynoszą 34.842,77 zł.

Pismem z 27 lutego 2014 r. pełnomocnik powodów zgłosił pozwanemu roszczenia o odszkodowanie z tytułu spadku wartości nieruchomości oraz zwrot kosztów rewitalizacji akustycznej, a także wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 3 dni od daty otrzymania wezwania kwoty 1.000.000 zł, na którą składały się następujące roszczenia:

- odszkodowanie z tytułu spadku wartości nieruchomości w kwocie 400.000 zł;
- o zwrot kosztów rewitalizacji akustycznej budynku powodów w związku z narażeniem na podwyższony poziom hałasu spowodowany przez lotnisko w kwocie 200.000 zł;
- o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych (m.in. prawa do spokojnego zamieszkiwania, wypoczynku) w zw. z koniecznością znoszenia ponadnormatywnego poziomu hałasu w kwocie po 100.000 zł na rzecz każdego z powodów;
- o ustalenie odpowiedzialności za szkody mogące powstać w przyszłości w zakresie spadku wartości nieruchomości jak i kosztów nakładów na rewitalizację akustyczną budynku mieszkalnego w związku z koniecznością znoszenia ograniczeń, w tym ograniczeń w postaci hałasu, w związku ze zlokalizowaniem nieruchomości w granicach obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. (...)

W ramach wywiezionego powództwa powodowie zgłosili dwa żądania - odszkodowania z tytułu spadku wartości nieruchomości oraz odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów akustycznych w budynku mieszkalnym powodów D. P., L. P., P. P., H. R. i T. P. na nieruchomości położonej w P. przy ul. (...). Roszczenie z tytułu spadku wartości nieruchomości powodów było już przedmiotem procedowania Sądu. I w tym zakresie zapadł

prawomocny wyrok częściowy. Zatem przedmiotem postępowania było rozpoznanie roszczenia powodów odnośnie nakładów koniecznych do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wokół (...) w P. oraz w zakresie kosztów procesu.

Powodowie domagali się odszkodowania na podstawie art. 129 ust. 2 u.p.o.ś., wywodząc swoje roszczenia z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. (...) uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 października 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. (...) w P., na mocy której należąca do nich nieruchomość znalazła się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania.

W ramach zgłoszonego powództwa powodowie wystąpili z dwojakiego rodzaju roszczeniami odszkodowawczymi, a mianowicie domagali się odszkodowania za ubytek wartości ich nieruchomości w związku z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. (...) a nadto odszkodowania z tytułu konieczności poniesienia wydatków na rewitalizację akustyczną budynku mieszkalnego usytuowanego na nieruchomości. W sprawie przeprowadzono postępowanie dowodowe w zakresie drugiego roszczenia, zaś pierwsze było przedmiotem wyroku częściowego Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. z dnia 2 czerwca 2016 r., utrzymanego w mocy orzeczeniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 21 kwietnia 2017 r.

W art. 129 - 136 p.o.ś. ustawodawca uregulował samodzielne podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości oraz z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, opierając się na założeniu, że ryzyko szkód związanych z działalnością uciążliwą dla otoczenia powinien ponosić podmiot, który tę działalność podejmuje dla własnej korzyści (cuius damnum eius periculum). Przesłankami tej odpowiedzialności są: wejście w życie uchwały wydanej przez właściwy organ samorządu terytorialnego, ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości, i związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą (por. post. SN z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, Lex nr 578138).

Zgodnie z art. 129 ust. 2 w zw. z art. 129 ust. 1 u.p.o.ś. odszkodowanie służy, jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się ograniczone. Stosownie do art. 135 § 1 u.p.o.ś. obszary ograniczonego użytkowania m.in. dla lotniska tworzy się jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu. Wymieniony obszar dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy obecnie - zgodnie z art. 135 ust. 2 u.p.o.ś. - sejmik województwa, w drodze uchwały (a wojewoda w drodze rozporządzenia, przed nowelizacją przytoczonego przepisu), zaś dla zakładów lub innych obiektów, niewymienionych w art. 135 ust. 2 u.p.o.ś., rada powiatu, w drodze uchwały (art. 135 ust. 3 u.p.o.ś.). Tworząc obszar ograniczonego użytkowania, wskazane organy określają granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego (art. 135 ust. 3a u.p.o.ś.). Tworzące obszar ograniczonego użytkowania uchwała sejmiku województwa (rozporządzenie wojewody) albo uchwała rady powiatu - po ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 2 i art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449) - stają się aktami prawa miejscowego.

Jak zauważył bowiem Sąd Najwyższy (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego: wyrok z dnia 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08, publ. Biul. SN 2009/7/11 oraz Lex nr 503415; postanowienia z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, niepubl. oraz z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, publ. Lex nr 584036) - które to stanowisko Sąd Okręgowy

podziela, przewidziana w art. 129 poś odpowiedzialność odszkodowawcza obejmuje także te szkody, które wynikają z przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emitowanego hałasu. U podstaw tego poglądu leży wykładnia celowościowa regulacji zawartej w ustawie Prawo ochrony środowiska. W myśl tej wykładni, art. 135 ust. 1 p.o.ś., przewidujący możliwość ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, jest wyjątkiem od zasady wyrażonej w art. 144 ust. 1 p.o.ś., zgodnie z którą eksploatacja instalacji w rozumieniu art. 3 pkt. 6 p.o.ś., nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska. Wyjątek ten polega na tym, że na terenie obszaru ograniczonego użytkowania, eksploatacja instalacji może powodować przekroczenie standardów jakości środowiska.

Za tą szeroką interpretacją przemawia dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Rozszczępienie tych skutków na szkody wynikające z ograniczeń przewidzianych wprost w rozporządzeniu o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania oraz szkody wynikające z emisji hałasu jest sztuczne (tak: SN w postanowieniu z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, publ. Lex nr 584036).

Odnosząc powyższe do okoliczności sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że powodowie wykazali wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. co do żądania z tytułu nakładów.

Bezspornym w sprawie było, że w dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. (...) w P.. Obszar ograniczonego użytkowania podzielony został na dwie strefy - wewnętrzną i zewnętrzną, w zależności od odległości od lotniska P. (...) i poziomu natężenia hałasu w danej strefie, a nieruchomość stanowiąca działkę nr (...), znajduje się w obszarze ograniczonego użytkowania w jego strefie wewnętrznej.

Bezpośrednim uszczerbkiem powodów związanym z ustanowieniem strefy ograniczonego użytkowania są również koszty związane z zapewnieniem w ich budynku mieszkalnym właściwego klimatu akustycznego. Na konieczność zapewnienia takich warunków wskazują bowiem wymagania określone w uchwale Sejmiku Województwa (...) nr (...). Zgodnie zaś z dyspozycją art. 136 ust. 3 p.o.ś. w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2 p.o.ś., są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Przy dokonywaniu wykładni wskazanego przepisu należy wziąć pod uwagę, że celem uregulowań art. 129 i 136 p.o.ś. jest ułatwienie osobom poszkodowanym w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Zatem należy przyjąć, że wskazanie na koszty poniesione w celu wypełnienia wymagań technicznych przez istniejące budynki miało wyeliminować spory co do objęcia tych kosztów obowiązkiem naprawienia szkody. Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Odszkodowanie bowiem ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, istniejący od chwili wyrządzenia szkody do czasu, gdy zobowiązany wpłaci poszkodowanemu sumę pieniężną odpowiadającą szkodzie ustalonej w sposób przewidziany prawem (por. uchwała Sądu Najwyższego z 15 listopada 2001r. III CZP 68/01, OSNC 2002, z.6, póź. 74; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 10 kwietnia 2008 r. I ACa 2/08, M.Prawn. 2010/12/692).

Jak wynika z opinii biegłego J. W. (1) wprowadzona nowa norma (...) m na celu m.in. powiązanie i ujednoczenie wymagań stawianych przez dotychczasowe normy akustyczne. Z kolei rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 8 grudnia 2017 r., poz. 2285) nadal odwołuje się do normy akustycznej (...). W przedmiotowej sprawie wykorzystano dotychczasowe doświadczenia ze stosowania dotychczasowej normy (...) dla sprawdzenia czy budynek spełniał dotychczasowe wymagania gdyby nie był położony w strefie (...) Ł.. Natomiast dalsze ustalenia dokonywano na bazie norm powołanych przez rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2017 r., poz. 2285) – z końcówkami

„2” i „3”, z których wynika, że największe wymagania w zakresie odpowiedniego zabezpieczenia budynków przed nadmiernym hałasem wynikają nadal z normy „2” w odniesieniu do najgorszej 1/2 godziny pory nocnej.

Dla maksymalnego poziomu hałasu równoważnego w środowisku (60 dB w dzień i 50 dB w nocy) ściany z oknami powinny mieć izolacyjność min. 23 dB, a dla ścian pełnych 33 dB. Dla warunków najgorszej 1/2 godziny nocnej w P-18 przyjęto $L = 60,8$ dB. Biorąc pod uwagę położenie przedmiotowej nieruchomości w pobliżu tego punktu dla przedmiotowej nieruchomości przyjęto poziom najgorszej 1/2 godziny w nocy w wysokości ok. $L = 61,0$ dB.

Jak wskazano powyżej w związku z usytuowaniem budynku mieszkalnego powodów w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska (...) w P. powodowie zobowiązani są zapewnić właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej.

Szkoda w majątku powodów przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych powstała już w dacie wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. tj. w dniu 28 lutego 2012 r. Ustalając stan techniczny budynku mieszkalnego i wymagania akustyczne jaki ten budynek winien spełniać uwzględniono zatem stan przegród budowlanych na dzień wejścia w życie ww. uchwały. W związku z tym należy mieć tu na uwadze, że po wprowadzeniu przedmiotowej uchwały budynek mieszkalny powodów nie spełnia norm dla zamierzonych i wyliczonych poziomów dźwięku hałasu. Budynek ten wymaga zatem - po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Ł. - dodatkowej modernizacji w zakresie wymiany okien na okna o wymaganym minimalnym wskaźniku izolacyjności akustycznej (o wskaźniku od 30 do 35 dB), w tym także okien z nawiewnikiem okiennym i z tłumikiem akustycznym, montażu nawiewników ściennych akustycznych z mufą akustyczną + okap z wkładką akustyczną ($D_{n,e,A2} = 48$ dB), malowania dwukrotnego farbą emulsyjną tynków wewnętrznych, dwukrotnego malowania tynków zewnętrznych oraz montażu na wylocie kominów wentylacyjnych urządzenia wspomagającego np. turbowent hybrydowy.

Wymagania akustyczne wg normy (...) są nieco większe niż te, które zostały określone wg normy (...) Biegły dokonał więc doboru okien, których zwiększona izolacyjność akustyczna zapewni odpowiednią izolacyjność akustyczną wypadkową całej przegrody. Dodatkowo należy zamontować nawiewniki wentylacyjne z tłumikiem akustycznym, aby zapewnić, odpowiednią wymianę powietrza w pomieszczeniach, które obsługiwane są wentylacją grawitacyjną.

Z opinii biegłego J. W. (1) wynika, że w aspekcie wygłuszenia budynków, podniesienie parametrów akustycznych przegród budowlanych pociągnie za sobą wzrost ich szczelności na infiltrację powietrza zewnętrznego. W efekcie wymagany strumień powietrza wentylacyjnego, okaże się niedostateczny, aby zapewnić odpowiedni poziom jakości powietrza w pomieszczeniach wentylowanych. W związku z powyższym, konieczne jest zastosowanie działań, mających na celu spowodowanie wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu. Aktualnie do tych celów najczęściej stosowane są nawiewniki firmy (...): okienne akustyczne (...) z łącznikiem akustycznym o $D_{n,e,w} = 42$ dB lub nawiewniki ściennie (...)z mufą akustyczną i okapem wyposażonym we wkładkę akustyczną (wskaźnik wzorcowej różnicy poziomów nawiewnika ściennego wynosi $D_{n,e,w} (C, C) = 52 (-1, -4)$ dB). Ich przeciętna wydajność wynosi ok. $30 \text{ m}^{(3)}/\text{h}$.

Jednocześnie dla zapewnienia lepszej skuteczności cyrkulacji powietrza należy zamontować urządzenia typu „T. hybrydowy” na wylotach przewodów wentylacyjnych. Nasadę montuje się na wylotach kominowych wentylacji grawitacyjnej, szczególnie w budownictwie jedno i wielorodzinnym.

Reasumując jak wynika z opinii biegłego J. W. (1), w pomieszczeniach chronionych budynku powodów dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w związku z czym konieczne jest podniesienie izolacyjności akustycznej budynku poprzez wymianę okien z nawiewnikiem okiennym i tłumikiem akustycznym w dwóch pokojach na piętrze budynku, wymianę okien w salonie i sypialni bocznej na półpiętrze, wymianę okien z nawiewnikiem okiennym i tłumikiem akustycznym w jadalni na parterze, wymianę okien w pokoiku od strony ulicy na parterze, wymianę okien z nawiewnikiem okiennym i tłumikiem akustycznym w pokoiku na przyziemiu, montaż nawiewników ściennych akustycznych (...) z mufą akustyczną + okapem z wkładką akustyczną ($D_{n,e,A2} = 48$ dB) w ścianach zewnętrznych,

malowanie dwukrotne farbą emulsyjną tynków wewnętrznych ścian w wybranych pomieszczeniach, dwukrotne malowanie tynków zewnętrznych ścian zewnętrznych oraz montaż na wylocie kominów wentylacyjnych urządzenia wspomagającego np. turbowenta hybrydowego. Łączna wartość tych nakładów niezbędnych do poniesienia celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego stanowi kwotę 34.842,77 zł (z 8% podatkiem VAT).

W ocenie Sądu w oparciu o opinię biegłego J. W. (1) powodowie D. P., L. P., P. P., H. R. i T. P. wykazali, że szkoda w postaci konieczności poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną w budynku mieszkalnym na ich nieruchomości, w obrębie działki nr (...) wynosi łącznie kwotę 34.842,77 zł. Odnosząc to do udziałów powodów we współwłasności nieruchomości wysokość roszczenia każdego z powodów należy ustalić następująco:

- na rzecz D. P. jest to kwota 21.564,37 zł (20/32 udziału z kwoty 34.842,77 zł),
- na rzecz L. P. - kwota 3.319,60 zł (3/32 udziału z kwoty 34.842,77 zł),
- na rzecz P. P. - kwota 3.319,60 zł (3/32 udziału z kwoty 34.842,77 zł),
- na rzecz H. R. - kwota 3.319,60 zł (3/32 udziału z kwoty 34.842,77 zł),
- na rzecz T. P. - kwota 3.319,60 zł (3/32 udziału z kwoty 34.842,77 zł).

Powodowie domagali się również odsetek ustawowych za opóźnienie. Poddając ocenie to żądanie Sąd wziął pod uwagę, że zgodnie z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W myśl zaś art. 481 § 2 k.c., jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. W rozpoznawanej sprawie nie budziło wątpliwości, że stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona. W konsekwencji powodom należne są odsetki ustawowe za opóźnienie i takie też podlegają zasądzeniu na ich rzecz.

Termin spełnienia świadczenia, którego dochodzili powodowie nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania. W tej sytuacji, stosownie do dyspozycji przepisu art. 455 k.c., świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Powodowie pismem z dnia 27 lutego 2014 r. wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 1.100.000 zł z tytułu spadku wartości nieruchomości oraz innych kosztów związanych z koniecznością dostosowania budynku do pogorszonych warunków użytkowania wynikających z ustanowienia strefy ograniczonego użytkowania. W piśmie tym powodowie domagali się m.in. odszkodowania z tytułu spadku wartości nieruchomości w kwocie 400.000 zł oraz zwrotu kosztów rewitalizacji akustycznej budynku powodów w związku z narażeniem na podwyższony poziom hałasu spowodowany przez lotnisko w kwocie 200.000 zł. Ich żądanie nie było jednak poparte jakkolwiek ekspertyzą czy wyliczeniami. Także żądanie pozwu nie zawierało wyliczeń i sposobu kalkulacji dochodzonego odszkodowania z tytułu nakładów na rewitalizację akustyczną nieruchomości powodów. Jak bardzo taka prywatna opinia byłaby wskazana dowodzi dysproporcja pomiędzy żądaniem pierwotnym powodów – 200.000 zł a kwotą uwzględnioną przez sąd po opinii biegłego - 34.842,77 zł.

Uznać więc należało, że pozwany winien uiścić zasądzoną kwotę wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 8 maja 2018 r., tj. od dnia wpłynięcia opinii biegłego do Sądu, kiedy to ostatecznie pozwany mógł oszacować rozmiar szkody powoda. W ocenie Sądu pozwany od dnia 8 maja 2018 r. pozostaje w opóźnieniu w zapłacie należności na rzecz powodów od następujących kwot: na rzecz D. P. od kwoty 21.464,37 zł; na rzecz L. P. od kwoty 3.219,60 zł; na rzecz P. P. od kwoty 3.219,60 zł; na rzecz H. R. od kwoty 3.219,60 zł; na rzecz T. P. od kwoty 3.219,60 zł.

Mając zaś na uwadze, że pismem z dnia 25 lutego 2016 r., złożonym w Sądzie w dniu 29 lutego 2016 r., sprecyzowanym pismem z dnia 5 kwietnia 2016 r. powodowie rozszerzyli powództwo w zakresie odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości, ale jednocześnie domagali się zasądzenia kwot po 100 zł w zakresie odszkodowania w związku z nakładami koniecznymi na wygłuszenie budynku mieszkalnego, pozwany pozostawał w zwłoce co do zapłaty kwot po 100 zł na rzecz każdego z powodów od dnia 29 lutego 2016 r., tj. od dnia złożenia pisma z dnia 25 lutego 2016 r.

w Sądzie w zakresie ww. żądania. Należy w tym miejscu pamiętać, że od żądania zgłoszonego w pozwie odsetki sąd zasądził w wyroku częściowym.

W związku z powyższym bezprzedmiotowy okazał się zarzut pozwanego odnośnie przedawnienia roszczenia odsetkowego za okres od dnia 3 marca 2014 r. do 7 maja 2018 r., albowiem w ocenie Sądu roszczenie powodów w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie z powyżej wskazanych powodów.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punktach 1-5 wyroku, w pozostałej części (co do części odsetek), w punkcie 6 wyroku powództwo oddalając. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelację od wyroku złożył pozwany, zaskarżył go w części w jakiej Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo i zasądził na rzecz: 1) powódki D. P. kwotę 21.564,37 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100 zł od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia zapłaty; b) od kwoty 21.464,37 zł od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 1 wyroku); 2) powoda L. P. kwotę 3.319,60 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100 zł od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 2 wyroku); b) od kwoty 3.219,60 zł od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty; 3) powoda P. P. kwotę 3.319,60 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100,00 zł od dnia 29 lutego 2016 roku do dnia zapłaty; b) od kwoty 3.219,60 zł od dnia 8 maja 2018 roku do dnia zapłaty (pkt 3 wyroku); 4) powoda H. R. kwotę 3.319,60 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100 zł od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia zapłaty; b) od kwoty 3.219,60 zł od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 4 wyroku); 5) powoda T. P. kwotę 3.319,60 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: a) od kwoty 100 zł od dnia 29 lutego 2016 r. do dnia zapłaty; b) od kwoty 3.219,60 zł od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty (pkt 5 wyroku); jak również w części, w której Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach postępowania obciążając nimi w całości pozwanego (pkt 7 wyroku). Pozwany zaskarżonemu wyrokowi zarzucał:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że odszkodowanie z tytułu poniesionych wydatków na rewitalizację akustyczną, należne jest bez względu na to, czy strona powodowa w rzeczywistości poniosła koszty rewitalizacji akustycznej swojej nieruchomości, podczas gdy wykładnia tychże przepisów prowadzi do wniosku, że aby móc skutecznie dochodzić odszkodowania konieczne jest faktyczne poniesienie wydatków na rewitalizację akustyczną;
- art. 361 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że naprawieniu podlega szkoda, która jeszcze nie powstała, tak jak w niniejszej sprawie, w której nie doszło jeszcze do utraty składników majątkowych, czyli do poniesienia przez powodów nieplanowanych (niezgodnych z ich wolą) wydatków;
- art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że przepisy te określają dwie odrębne szkody w majątku powodów, podczas gdy już wprost z treści tych przepisów wynika, że są to tylko różne postacie tej samej szkody;
- art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez ich błędną wykładnię i nieuwzględnienie zjawiska rekurencji, co w efekcie doprowadziło do zawyżenia sumy odszkodowania przyznanego stronie powodowej;
- art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że roszczenie o zapłatę odszkodowania stało się wymagalne w chwili rozszerzenia powództwa, jak również wpływu opinii biegłego, podczas gdy, skoro odszkodowanie zostało obliczone według cen aktualnych, tj. cen z daty jego ustalania (orzekania), stało się ono wymagalne dopiero z datą wyrokowania i najwcześniej od tej daty dłużnik (pozwany) pozostaje w opóźnieniu uzasadniającym zapłatę odsetek;

2. naruszenie przepisów postępowania tj.:

- art. 227 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że wystąpienie szkody dochodzonej na gruncie art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. oraz rozmiar takiej szkody zostały w sprawie udowodnione przez powodów, pomimo że powyższe okoliczności nie zostały

udowodnione, w szczególności nie zostały udowodnione ze względu na wadliwość przedstawionej w sprawie opinii biegłego;

- art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie się przy rozstrzyganiu sprawy na dowodzie z opinii biegłego zawierającej zasadnicze błędy metodologiczne, które uniemożliwiają potraktowanie jej jako rzetelnego środka dowodowego, mającego za zadanie wyjaśnienie okoliczności wymagających wiadomości specjalnych;
- art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie się na treści opinii przedstawionej w niniejszej sprawie, a przygotowanej przez biegłego nie mającego dostępu do dziennika budowy, pełnej dokumentacji projektowej i powykonawczej, a także decyzji o pozwoleniu na budowę wraz z dokumentacją udowadniającą stan nieruchomości na datę 28 lutego 2012 r., które to dokumenty są konieczne dla rzetelnego określenia stanu faktycznego (w tym technicznego) nieruchomości powodów;
- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak odniesienia się do formułowanych w piśmie procesowym strony pozwanej z dnia 24 lipca 2018 r. zarzutów do opinii biegłego J. W. (1) w sposób pozwalający na przeprowadzenie kontroli instancyjnej rozumowania Sądu Okręgowego w tym zakresie.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o: zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości; zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów procesu w I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; ewentualnie wniósł o: uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I Instancji; pozostawienie Sądowi I instancji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztach zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelację w niewielkiej jedynie części można uznać za uzasadnioną, co dotyczy zawartego w zaskarżonym wyroku rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych za opóźnienie od przyznanym poszczególnym powodom świadczeń.

Słusznie sąd I instancji uznał, że zarówno wezwanie przedprocesowe o zapłatę odszkodowania, jak i sam pozew nie mogły być uznane za postawienie roszczenia w stan wymagalności, ze skutkami, o jakich mowa w przepisach art. 455 kc oraz art. 481 kc.

Wbrew stanowisku sądu orzekającego podobnie jednak należało ocenić pisma powodów z dnia 25 lutego 2016 r. oraz z dnia 5 kwietnia 2016 r.

Nie zawierały one bowiem żadnych dodatkowych informacji pozwalających na przybliżoną chociażby ocenę roszczeń powództwa, zarówno co do zasady, jak i wysokości.

Z kolei niezrozumiałe jest stanowisko Sądu Okręgowego, zgodnie z którym pozwany mógł zapoznać się z istotnymi okolicznościami dotyczącymi szkody już w momencie wpływu do sądu opinii biegłego J. W., skoro opinia ta podlegała doręczeniu stronom przez sąd.

W rzeczywistości zatem pozwany pozostawał w opóźnieniu, skutkującym powstaniem roszczeń odsetkowych (art. 455 kc, art. 481 kc), dopiero od dnia następnego od dnia doręczenia mu odpisu wspomnianej opinii, czyli od dnia 18 lipca 2018 r.

Dotyczy to jednak jedynie tych roszczeń, które aktualne były na tą datę, czyli po 100 zł na rzecz każdego z powodów.

Natomiast co do pozostałej części roszczeń opóźnienie takie powstało od dnia następującego po dniu doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo, czyli od dnia 13 września 2018 r. (k. 894).

Z tych przyczyn na podstawie art. 386 § 1 kpc oraz przytoczonych wyżej przepisów prawa materialnego Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Korekta ta, z uwagi na swój minimalny zakres, nie rzutuje na zawarte w wyroku rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Dalej idące zarzuty i wnioski apelacji nie zasługiwały natomiast na uwzględnienie.

Ustalenia faktyczne sądu I instancji nie budzą wątpliwości i dlatego Sąd Apelacyjny przyjmuje je w pełni za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Zostały one poczynione w oparciu o wszechstronne rozważenie całego zebranego materiału dowodowego, którego ocena, przeprowadzona w pisemnych motywach orzeczenia, jest pełna, zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Ustalenia te nie zostały skutecznie podważone w apelacji, w ramach podniesionych tam zarzutów o charakterze procesowym

Sprowadzają się one bowiem do dowolnej polemiki ze stanowiskiem sądu, ograniczającej się do forsowania własnej, korzystnej dla apelującego wersji stanu faktycznego, opartej o konkurencyjną ocenę mocy i wiarygodności dowodów.

Dotyczy to w szczególności próby zdyskwalifikowania wydanej w sprawie opinii przez biegłego J. W..

Opinię tą prawidłowo sąd I instancji uznał za pełnowartościowy materiał dowodowy, a przy ocenie tego dowodu nie doszło do naruszenia przepisu art. 328 § 2 kpc.

Przeciwnie, jego omówieniu sąd poświęcił stosunkowo dużo miejsca, odnosząc się do wszystkich istotnych wniosków opinii.

Natomiast nie było obowiązkiem sądu drobiazgowo ustosunkowywanie się w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia do wszystkich pytań, jakie w toku procesu strona pozwana stawiała biegłemu, bowiem odpowiedź na takie pytania leżała w gestii samego biegłego.

Dodać należy, że biegły W. w sposób wyczerpujący, zarówno na piśmie, jak i ustnie ustosunkował się do wszystkich pytań i wątpliwości ze strony pozwanego.

Dotyczy to także kwestii związanych ze stosowaniem Polskich Norm (por. str. 14 opinii).

Wymaga podkreślenia, że w postępowaniu przed sądem I instancji pozwany w ogóle, tym bardziej w wyznaczonym terminie sądowym, nie zgłaszał żadnych wątpliwości ani zapytań w stosunku do biegłego w związku z przyjęciem przez niego jako podstawy opiniowanie określonych Polskich Norm z zakresu ochrony budynków przed hałasem.

Stąd stawiane w tym zakresie w apelacji zarzuty należy uznać za spóźnione i podlegające pominięciu.

Nie doszło także do naruszenia wskazywanych w apelacji przepisów prawa materialnego, w tym przede wszystkim art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś.

Wbrew stanowisku skarżącego każdy z tych przepisów odnosi się do szkód o różnym charakterze, co wynika wprost z ich treści.

Nie sposób również podzielić tej części wywodów apelacji, w której skarżący twierdzi, iż roszczenie o odszkodowanie z tytułu omawianych wydatków stałoby się wymagalne dopiero z chwilą wykazania ich rzeczywistego poniesienia.

Przesądzone już w judykaturze, że prawo do żądania odszkodowania z tytułu konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych w budynkach objętych o.o.u. nie jest uzależnione od wykazania przez właścicieli nieruchomości, że wydatki w tym celu rzeczywiście zostały już poniesione (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012r. w sprawie II CSK 254/12, LEX nr 1294477).

Do innych argumentów podnoszonych już w orzecznictwie można dodać, że w innym przypadku mogłoby bowiem dojść do niedopuszczalnej sytuacji, gdy prawo poszkodowanych do zamieszkiwania w niezbędnym dla higieny fizycznej i psychicznej komforcie akustycznym zróżnicowane zostałyby w zależności od poziomu ich zamożności. Mogłoby to wręcz prowadzić do dyskryminacji równoznacznej z naruszeniem konstytucyjnej zasady równości prawa do ochrony życia i zdrowia.

Nie ma również podstaw do przyjęcia, że w rozpoznawanym przypadku dojść miałyby do sytuacji, w której szkoda z tytułu spadku wartości nieruchomości miałyby zawierać w sobie, przynajmniej częściowo („pochłaniać”), szkodę z tytułu konieczności rewitalizacji akustycznej, co apelujący nazywa zjawiskiem „rekurencji odszkodowania”.

Do tego rodzaju zjawiska mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby właściciel poniósł już niezbędne wydatki na doprowadzenie budynku do podwyższonego standardu ochrony akustycznej, zwiększając w ten sposób jego wartość, a następnie nieruchomość o podwyższonej w taki sposób wartości zostałaaby poddana ocenie z punktu widzenia szkody, polegającej na obniżeniu tej wartości w związku z wprowadzeniem oou.

W realiach rozpoznawanej sprawy sytuacja taka nie miała miejsca, co oznacza, że obie badane szkody nie są ze sobą związane zjawiskiem rzekomej „rekurencji” (zob. też uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013r. w sprawie II CSK 578/12, OSNC, z. 4 z 2014r., poz. 47).

Z tych przyczyn na podstawie art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie II wyroku.

O należnych powodom kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono (punkt III wyroku) na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz art. 100 zd. 2 kpc w zw. z art. 391 kpc, przy uwzględnieniu treści przepisów § 10 ust. 1 pkt 2) w zw. z § 2 pkt. 5) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.1800 ze zm.).

Bogdan Wysocki Ewa Staniszevska Małgorzata Goldbeck - Malesińska

--	--	--